

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
2511 CR 's Gravenhage

Afschrift aan de Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 22
2513 AA 's Gravenhage

Datum 23 juni 2006

Ons kenmerk DMO/DB/2006020055

Onderwerp Voortzetting deelproject "Groot Pantserwielvoertuig (PWV)"

Zoals toegezegd tijdens het algemeen overleg van 21 juni jl. informeer ik u hierbij over de voortgang van het project "Groot Pantserwielvoertuig" en over de voortzetting van de verwervingsvoorbereiding. In een bijlage wordt ingegaan op de operationele eisen.

Gelijktijdig met deze brief zend ik u een commercieel vertrouwelijke brief met financiële informatie.

DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

Defensie

Inleiding

Met deze brief informeer ik u over de stand van zaken ten aanzien van de voortgang van het project “Groot Pantserwielvoertuig” (PWV) en over de voortzetting van de verwervingsvoorbereiding. Zoals ik heb uiteengezet tijdens het algemeen overleg van 21 juni jl., heb ik met de firma Stork overeenstemming bereikt over de leveringsomvang voor de Nederlandse behoefte van 200 voertuigen en over het totaalbedrag dat hiermee gemoeid is.

Op basis van dit onderhandelingsresultaat ben ik voornemens af te zien van het alternatieve verwervingstraject en verder te gaan met de Boxer. Naar verwachting zal dit najaar een contract over de Boxer kunnen worden gesloten. Hierover zult u conform de gebruikelijke procedure worden geïnformeerd met een D-brief. De komende maanden dienen te worden benut voor het samen met Duitsland voltooien van de contractonderhandelingen met Artec.

Achtergrond

Het project “Groot Pantserwielvoertuig” is een deelproject van het project “Vervanging pantservoertuigen M577 en YPR” en omvat de binationale ontwikkeling met Duitsland van een groot gepantserd wielvoertuig voor gevechtsondersteunende taken, de “Boxer”. Dit project bevindt zich in de verwervingsvoorbereidingsfase (DMP-D). Over de behoeftestellingsfase (DMP-A) bent u geïnformeerd op 18 april 1997 (Kamerstuk 25 000 X, nr. 74) en over de (voor)studiefase (DMP-B/C) bent u geïnformeerd op 9 januari 2001 (Kamerstuk 26 396, nr. 5). Aanvankelijk namen eerst Frankrijk en later het Verenigd Koninkrijk deel aan dit ontwikkelingsproject. Deze landen hebben echter inmiddels successievelijk hun deelname aan het project beëindigd. Op 31 maart 2004 bent u reeds geïnformeerd over het risico van prijsverhoging voor de productiefase als gevolg van een mogelijke uittreding van het Verenigd Koninkrijk (Kamerstuk 26 396, nr. 26). Op 7 december 2004 is aan de Kamer gerapporteerd dat overeenstemming is bereikt tussen alle betrokken partijen over een Duits-Nederlandse voortzetting van de ontwikkelingsfase (Kamerstuk 26 396, nr. 42).

In het bilaterale ontwikkelingscontract was vastgelegd dat het gewijzigde consortium uiterlijk in september 2005 met een nieuwe serieprijs zou komen. Dit was noodzakelijk geworden doordat na het uittreden van het Verenigd Koninkrijk de samenstelling van het consortium en

Defensie

de omvang van de productie-serie aanzienlijk waren gewijzigd. Na ontvangst van de nieuwe serieprijzen van de Boxer zou dan een keuze worden gemaakt tussen seriematige productie van de Boxer of vervulling van de behoefte met alternatieve oplossingen. Ter voorbereiding op een eventuele concurrentiestelling heb ik in 2005 reeds een marktverkenning naar alternatieven voor de Boxer laten uitvoeren. Hierover heb ik u ook in de zesde jaarrapportage (Kamerstuk 26 396 nr. 46, 3 juni 2005) en de achtste halfjaarrapportage (Kamerstuk 26 396 nr. 48, 29 september 2005) geïnformeerd.

De intentie hierbij was het Boxer-project voort te zetten mits Artec een acceptabele serieprijs voor de Boxer zou offereën. De offerte van Artec voor de serieproductie van de Boxer is op 14 november 2005 ontvangen. Ik achtte de aangeboden serieprijs onbevredigend. Vervolgens heeft Artec op 17 februari 2006 een 'ceiling price' voor de serieproductie van de Boxer afgegeven. Bij evaluatie van de prijsopgave bleek dat de aangeboden prijs voor Nederland nog steeds onbevredigend en niet acceptabel was. Gelet hierop heb ik dan ook de voorbereidingen laten starten voor de verwerving van een PWV door concurrentiestelling tussen alternatieven zoals ik u ook in mijn brief van 28 februari 2006 (Kamerstuk 26 396 nr.53) heb gemeld.

Op 23 februari jl. heb ik nader overleg gevoerd met mijn Duitse ambtgenoot. Ook hij achtte de toen voorliggende prijs te hoog. Hij wilde echter nog een poging ondernemen om door verdere onderhandelingen een acceptabele prijs te verkrijgen. Mede vanwege het belang van de binationale samenwerking heb ik hem daarbij zoveel mogelijk laten bijstaan.

Dit heeft geresulteerd in een bijgestelde offerte van Artec van 17 maart jl. op basis waarvan de gesprekken heropend zijn. Onderdeel van de vervolgonderhandelingen was een onderzoek naar de prijsstelling van de Boxer door de Auditdienst Defensie (ADD). Dit onderzoek is op 9 juni jl. afgesloten. Het onderzoek heeft zich gericht op de offertewaarde die door de industrie werd genoemd. Het rapport is gevoegd als bijlage bij de meegezonden commercieel vertrouwelijke brief.

Binnen de serie van 200 voertuigen bestaat behoefte aan vijf typen van het PWV: een commandovoertuig, een gewondentransportvoertuig, een vrachtvoertuig, een genievoertuig, alsmede een vrachtversie met commandovoeringsvoorzieningen (Cargo C2).

Defensie

Marktverkenning

Als basis voor de marktverkenning zijn de operationele eisen gehanteerd zoals die aan de Boxer zijn gesteld. De belangrijkste eisen zijn opgesomd in de bijlage bij deze brief.

Voor de marktverkenning is een Request for Information (RFI) verstuurd aan zes mogelijke kandidaten. Twee daarvan hebben hun kandidatuur teruggetrokken, de overige vier zijn als mogelijke alternatieve kandidaten voor de Boxer in aanmerking genomen. Dit zijn: Patria (Finland) met de AMV, MOWAG (Zwitserland) met de Piranha 4, GIAT (Frankrijk) met de VBCI en het consortium IVECO FIAT – OTO MELARA (Italië) met de Centauro. Later is daar in het kader van mogelijke familievorming met het Infanterie Gevechtsvoertuig (IGV) voor bepaalde versies van het PWV, de firma Hägglunds met het rupsvoertuig CV-90 bij gekomen.

In de antwoorden op het RFI hebben de leveranciers informatie aangeleverd over het voldoen van hun product aan de eisen. Echter, het betreft eenzijdige informatie van de leverancier die nog niet is gevalideerd, wat ook niet gebruikelijk is in een marktverkenning. Deze informatie is wel onverkort in de marktverkenning verwerkt. De voorgestelde technische oplossingen moeten nog nader geconcretiseerd worden. Dit wordt als een risico beschouwd daar dit kan leiden tot extra ontwikkelkosten.

De Boxer is specifiek ontworpen volgens het Nederlandse programma van eisen en voldoet hieraan in hoge mate. Elk van de alternatieven voldoet op enkele punten niet aan deze eisen. Een deel van deze afwijkingen kan mogelijk niet op eenvoudige wijze worden gewijzigd, hetgeen een risico inhoudt voor de alternatieven voor wat betreft ontwikkel- en productiekosten en tijd. In kwalitatief opzicht verdient de Boxer de voorkeur boven alternatieven.

Op basis van de analyse zijn slechts twee wielvoertuigen, de VBCI en de Piranha 4 en het rupsvoertuig CV-90 (voor de genieversie) verder in beschouwing genomen.

Van de alternatieve kandidaten kan alleen Hägglunds met de CV-90 ook het genievoertuig leveren. Voor de realisatie van de overige versies ligt de keuze voor de CV-90 voor ondersteunende taken niet voor de hand vanwege de beperkingen die dit rupsvoertuig heeft

Defensie

bij de mobiliteit en het transportvermogen. Voorts zijn de verwachte exploitatiekosten van dit rupsvoertuig aanzienlijk hoger dan van een wielvoertuig.

Financiële gegevens

Zoals toegezegd tijdens het algemeen overleg van 21 juni jl. bevat deze brief de belangrijkste financiële gegevens over het Boxer-project. In de commercieel vertrouwelijke brief die u heden eveneens toegaat is een vergelijking van de investeringskosten opgenomen, alsmede voorlopige gegevens over de inschakeling van de Nederlandse industrie.

Uit het onderzoek van de ADD naar de voorliggende offerte is gebleken dat er inmiddels substantiële reducties zijn bereikt ten opzichte van de op 17 februari door Artec genoemde "ceiling price" en dat er nog slechts marginale ruimte voor onderhandelingen resteerde. De ADD onderkende nog wel de mogelijkheid tot enkele verdere reducties. In het bereikte resultaat zijn deze reducties verdisconteerd, waarmee een voor mij acceptabele offertewaarde is gerealiseerd. Deze gaat echter het beschikbare budget van € 504 miljoen te boven. Uit de vergelijking van de investeringskosten van de alternatieve kandidaten blijkt dat geen enkele kandidaat inpasbaar is in het huidige budget. De investeringskosten bij alternatieve invulling wijken naar verwachting niet significant af van het benodigde budget bij invulling met de Boxer.

De verwachte exploitatiekosten van de Boxer voor 200 voertuigen over de levensduur van 30 jaar zijn begroot op ca € 1.125 miljoen (excl BTW), gebaseerd op de door de industrie verstrekte informatie. In de fase van de marktverkenning zijn nog geen gevalideerde financiële gegevens beschikbaar over de alternatieven. Aangezien het technische concept van de alternatieve wielvoertuigen in principe overeenkomt met de Boxer, zullen naar verwachting de exploitatiekosten voor de wielvoertuigen niet veel verschil uitmaken. Op basis van historische gegevens voor rupsvoertuigen kan worden gesteld dat bij een zelfde gebruiksprofiel als voor een ondersteunende wielvoertuig de exploitatiekosten van een rupsvoertuig een factor twee tot vier hoger kunnen liggen.

Budgettaire gevolgen

Naast de contractwaarde van het seriecontract moeten uit het projectbudget ook kwalificatiekosten en de apparaatkosten voor OCCAR over de looptijd van het project worden

Defensie

betaald; door gebruik te maken van de diensten van OCCAR hoeft geen omvangrijke eigen projectorganisatie te worden ingericht. Tevens wordt een voor dergelijke projecten gebruikelijke projectreserve aangehouden. Deze kosten worden in het projectbudget opgenomen. Het totaal benodigde budget wordt hiermee € 634 miljoen.

De financiële middelen die benodigd zijn voor het hogere budget, kunnen worden gevonden door het budget voor de 'Vervanging Patria' vanaf 2016 alternatief aan te wenden. De taken van de Patria-versies gewondentransport en commandovoering kunnen na invoering van het PWV worden vervuld door de vergelijkbare PWV-versie. Voor de Patria-versie 'Armoured Personnel Carrier' (APC) moet dan een alternatief worden gezocht. Een deel van de behoefte kan worden afgedekt door de CV-90. De voorkeursoptie is om de overige APC's te verwerven in combinatie met het project 'Krijgsmachtbrede vervanging wielvoertuigen' vanaf 2010. Daartoe worden mogelijkheden onderkend die nog nader uitgewerkt moeten worden.

Inschakeling Nederlandse industrie

In deze fase van het project is nog geen sprake van uitgewerkte contracten met de Nederlandse industrie. Voorlopige gegevens hierover zijn opgenomen in de commerciële brief die u tevens toegaat. In de in het najaar te versturen D-brief zult u hierover nader worden geïnformeerd.

In algemene zin geldt bij de verwervingsvoorbereiding dat het volledige Nederlandse aandeel van de contractwaarde weer besteed wordt bij de Nederlandse industrie. Dit geldt zowel bij de Boxer als bij eventuele alternatieve voertuigen. Wel is er een verschil tussen de wijze van invulling bij de Boxer ten opzichte van de alternatieven.

Het Boxer-programma is een internationaal ontwikkelingsprogramma, ofwel participatieprogramma. Bij zo'n programma wordt afgesproken dat het aandeel van de Nederlandse industrie in ontwikkeling en productie gelijk is aan het Nederlandse werkaandeel in het programma ("cost share = work share"). Het ministerie van Defensie ziet daarbij toe op invulling van het pakket in samenspraak met het ministerie van Economische Zaken.

Bij een keuze voor één van de alternatieven (een voertuig dat "van de plank" wordt gekocht), ligt de verantwoordelijkheid voor de industriële inschakeling bij het ministerie van

Defensie

Economische Zaken. Dit ministerie sluit daartoe een compensatie-overeenkomst met de leverancier van het te verwerven systeem af, waarbij de leverancier toezegt 100% van de aanschafwaarde te compenseren. Vervolgens ziet EZ ook toe op de correcte invulling van de verplichting. Deze invulling is een combinatie van toelevering van onderdelen door Nederlandse bedrijven aan het voertuig (directe compensatie) en opdrachten bij de Nederlandse industrie van minimaal hetzelfde technologische niveau als het voertuig of onderdelen daarvan (indirecte compensatie).

De Boxer is gezamenlijk door Krauss-Maffei Wegmann, Rheinmetall Landsysteme en Stork ontwikkeld. Naast Stork zijn in deze ontwikkelingsfase ook andere Nederlandse bedrijven betrokken geweest. Op basis van deze uitgangspositie moet de 100% workshare in de productiefase gerealiseerd worden.

In de mee te zenden commercieel vertrouwelijke brief zal een niet-limitatief overzicht van de tot nu toe ingeschakelde onderaannemers worden opgenomen. Het ministerie van Defensie, met ondersteuning door het ministerie van Economische Zaken, zal er nauwlettend op toezien dat er een voldoende werkaandeel (workshare) in Nederland wordt uitgevoerd.

Bij keuze van de Boxer zullen Stork en diverse onderaannemers betrokken blijven bij de productie van eventuele vervolgoorders van andere landen, mits de compensatie-eisen van andere landen daartoe ruimte laten.

Met betrekking tot potentiële alternatieve voertuigen heeft EZ aan de diverse leveranciers toegelicht hoe de compensatieregels worden uitgevoerd. In dit stadium is echter nog niet in te schatten hoe deze bedrijven de compensatie in zullen gaan vullen.

De invulling van het onderhoud van de voertuigen is onderdeel van separate contractonderhandelingen, waarop nu nog niet kan worden vooruitgelopen. Het Nederlandse streven zal echter zijn de Nederlandse industrie zoveel mogelijk bij de uitvoering van het onderhoud te betrekken.

Voortzetting van het project

Defensie

Op basis van de resultaten van het recente ADD-onderzoek zijn onderhandelingen met de industrie over de voortzetting van het Boxer project gevoerd. Stork heeft toezeggingen gedaan over de levering van 200 voertuigen, zoals gespecificeerd in de aanbidding van Artec van 17 maart 2006, voor een totaalbedrag van € 595 miljoen, inclusief 19% BTW. Dit geeft voldoende vertrouwen in de soliditeit van de gepresenteerde offerte om het project alleen met de Boxer voort te zetten. Voor nadere informatie over het bereikte resultaat verwijs ik u naar de mee te zenden commercieel vertrouwelijke brief.

Met het bereiken van dit resultaat is de noodzaak voor verdere tijdrovende concurrentiestelling komen te vervallen. Met de voortzetting van het Boxer-project zal de krijgsmacht, samen met Duitsland, een kwalitatief hoogwaardig voertuig verwerven dat voldoet aan de gestelde eisen, tegen een prijs die niet significant afwijkt van alternatieven.

Slot

Ik ben voornemens de verwervingsvoorbereiding van het project PWV zonder verdere concurrentiestelling voort te zetten met de Boxer op basis van de voorliggende offerte en de gemaakte afspraken met de industrie, met als doel in het najaar van 2006 te komen tot een contract voor de serieproductie. Over de resultaten van de verwervingsvoorbereiding zal ik u nader informeren in de D-brief. Ik ben voornemens om het projectbudget met € 130 miljoen te verhogen tot € 634 miljoen.